

Arrest

nr. 301 624 van 15 februari 2024
in de zaak RvV X / XI

Inzake: X

**Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat J. HARDY
Rue de la Draisine 2/004
1348 LOUVAIN-LA-NEUVE**

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE VOORZITTER VAN DE XIde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Eritrese nationaliteit te zijn, op 22 augustus 2022 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 11 augustus 2022.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 11 juli 2023 met toepassing van artikel 39/73 van voormelde wet.

Gelet op het verzoek tot horen van 11 juli 2023.

Gelet op de beschikking van 31 augustus 2023 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 22 september 2023.

Gehoord het verslag van kamervoorzitter M. MAES.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en haar advocaat A. HAEGEMAN, loco advocaat J. HARDY.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Overeenkomstig artikel 39/73, § 2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet) werd aan de partijen de grond meegedeeld waarop de kamervoorzitter steunt om te oordelen dat het beroep door middel van een louter schriftelijke procedure kan worden verworpen. In casu wordt het volgende gesteld:

“1. Verzoekster, die verklaart van Eritrese nationaliteit te zijn, dient beroep in tegen de beslissing “niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU lidstaat)” van 11 augustus 2022, genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

2. In de bestreden beslissing wordt terdege overwogen dat verzoekster geen elementen kenbaar heeft gemaakt waaruit eventuele bijzondere procedurele noden kunnen blijken, en dat het CGVS evenmin dergelijke noden in haar hoofde heeft kunnen vaststellen.

In voorliggend verzoekschrift klaagt zij aan dat zij telkens door een mannelijke protection officer gehoord werd op het CGVS terwijl zij psychologische problemen kent en het slachtoffer geweest is van groepsverkrachting in Griekenland. Niettegenstaande zij bij de DVZ niet heeft laten weten dat zij een vrouw als ondervrager wou, benadrukt zij dat zij dit via haar raadsman tijdens het eerste gehoor op het CGVS heeft aangegeven. Zij verwijst naar pagina 16 van de notities van het persoonlijk onderhoud waar deze aanvraag schriftelijk werd genoteerd door de protection officer. In tegenstrijd met artikel 48/9 werd het tweede gehoor opnieuw afgenomen door een mannelijke protection officer.

De Raad wijst er vooreerst op dat verzoekster noch haar advocaat bij aanvang van zowel het eerste als het tweede persoonlijk onderhoud op het CGVS melding maakten van specifieke problemen in hoofde van verzoekster die bepaalde steunmaatregelen vereisten, en dat zij evenmin voorbehoud maakten bij het doorgaan van het onderhoud met een mannelijke protection officer. Pas na afloop van het eerste onderhoud opperde verzoeksters advocaat dat het "misschien aangewezen zou zijn om met een vrouwelijke PO dit gehoor te laten plaatsvinden" (NPO I, p. 16). Zelf maakte verzoekster geen bezwaar over het feit dat zij gehoord werd door een mannelijke protection officer. Bij aanvang van het tweede onderhoud maakten verzoekster en haar advocaat evenmin enig voorbehoud bij het opnieuw gehoord worden door een mannelijke protection officer; op het einde ervan maakten zij hierover ook geen enkele opmerking. Verzoekster alsook haar advocaat gingen duidelijk akkoord om ook het tweede onderhoud te laten doorgaan met een mannelijke protection officer.

Uit een eenvoudige lezing van verzoeksters verklaringen blijkt bovendien duidelijk dat zij en de protection officer geen fundamenteel probleem kenden. Behalve het gegeven dat haar raadsman de protection officer eenmaal gevraagd heeft of de vragen op een zachtere manier kunnen gesteld worden (NPO I, p. 9), kan nergens blijken dat er problemen waren gerezen tijdens het onderhoud.

Voorts houdt verzoekster in haar verzoekschrift voor dat het CGVS haar psychische problemen heeft geminimaliseerd, maar kan zij in haar betoog niet worden gevolgd. Hoewel verzoekster melding maakte van psychische problemen en ter staving hiervan tevens een psychologisch attest neerlegt, heeft zij op geen enkel moment aangegeven dat zij niet in staat was deel te nemen aan de procedure of verklaringen af te leggen. In overeenstemming met artikel 48/9 van de Vreemdelingenwet, werd verzoekster de mogelijkheid geboden om de nodige elementen aan te brengen waaruit haar eventuele bijzondere procedurele noden kunnen blijken. Zij maakte evenwel geen bijzondere procedurele noden kenbaar (AD CGVS, vragenlijst bijzondere procedure noden). Zij heeft op geen enkel moment aangegeven dat zij omwille van haar psychische toestand niet in de staat zou zijn om deel te nemen aan de onderhavige procedure, noch omwille van enige andere reden. Ook op het CGVS maakte zij geen dergelijke noden kenbaar.

In navolging van de commissaris-generaal stelt de Raad verder vast dat uit het bijgebrachte psychologisch attest niet kan worden afgeleid dat verzoekster omwille van psychologische problemen in de absolute onmogelijkheid verkeerde de door haar beleefde gebeurtenissen op een coherente en consistente wijze naar voren te brengen. Het psychologisch attest van 8 juli 2022 gevoegd bij het verzoekschrift evenmin. Dit attest bevestigt nog maar eens verzoeksters psychische problemen en dat zij psychologische begeleiding krijgt. Er kan uit deze attesten niet afgeleid worden dat verzoeksters cognitieve vermogens en geheugenfuncties dermate zijn aangetast zodat het voor de asielinstanties onmogelijk zou zijn om het verzoek om internationale bescherming op zijn geloofwaardigheid en gegrondheid te beoordelen. Dit blijkt evenmin uit de opgetekende verklaringen in de vragenlijst van het CGVS evenals uit de notities van het persoonlijk onderhoud. Verzoekster was immers in staat om accuraat, concreet en uitgebreid op de haar gestelde vragen te antwoorden en kon de redenen van haar vrees op een zelfstandige en functionele manier uiteenzetten. Naar oordeel van de Raad kunnen er geen vaststellingen worden gemaakt die (de kwaliteit van) het gehoor zouden kunnen hebben bemoeilijkt. Evenmin zijn er indicaties die erop wijzen dat de betrouwbaarheid van de gespreksinhoud in het gedrang kwam. Verzoekster laat bovendien na in concreto aan te tonen waar of op welke wijze haar psychologische problemen het beantwoorden van de vragen op het CGVS zouden hebben beïnvloed. Evenmin toont zij aan dat of op welke wijze dit van invloed zou zijn geweest op de bestreden motivering en beslissing. Er is dan ook geen indicatie dat het gehoor anders zou zijn verlopen indien zij op een andere manier zou zijn gehoord. Ook heeft de advocaat van verzoekster op het einde van de onderhouden hieromtrent geen opmerkingen geformuleerd.

Gelet op voorgaande, toont verzoekster met haar betoog niet aan dat de commissaris-generaal verkeerdelijk heeft besloten dat haar rechten in het kader van de gevoerde procedure werden gerespecteerd en dat zij heeft kunnen voldoen aan haar verplichtingen.

3. Artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet vormt de omzetting naar Belgisch recht van het wederzijds vertrouwensbeginsel vervat in artikel 33, lid 2, a) van de Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming. Dit beginsel van wederzijds vertrouwen betreft evenwel een weerlegbaar vermoeden.

Het wederzijds vertrouwensbeginsel wordt weerlegd indien de voorzienbare levensomstandigheden van een verzoeker, die als persoon die internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 50-51 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, pt. 90 en 101).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van “tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken”, dan vallen deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij voormelde bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken (cf. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken 297/17, C 318/17, C 319/17 en C 438/17, Ibrahim e.a., pt. 89). Verder kan er niet worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt, kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163-17, Jawo, pt. 95).

4. Uit de door verzoekster bijgebrachte landeninformatie blijkt dat er in Griekenland sprake is van een precaire situatie waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van statushouders in Griekenland. De situatie voor statushouders in en bij terugkeer naar Griekenland is ernstig en moeilijk, hetgeen onder andere het gevolg is van de administratieve obstakels waarmee zij worden geconfronteerd waardoor zij in zware en schrijnende levensomstandigheden kunnen terecht komen met belemmeringen inzake de toegang tot o.a. socio-economische en medische hulp.

In dit verband moet rekening worden gehouden met “alle gegevens van de zaak” (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., pt. 89) en is het noodzakelijk op basis van de individuele omstandigheden van de verzoekende partij haar verzoek te beoordelen, waarbij het aan de verzoekende partij toekomt om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat zij zich kan beroepen op de beschermingsstatus die haar in Griekenland werd verleend en de rechten die daaruit voortvloeien zodanig zijn dat zij niet terechtkomt in een staat van zeer verregaande materiële deprivatie te weerleggen.

5. Verzoekster slaagt er in casu niet in dit vermoeden te weerleggen. Zij betwist weliswaar in haar verzoekschrift op algemene wijze de gedane vaststellingen van de commissaris-generaal, doch slaagt er niet in een ander licht te werpen op hetgeen concreet met betrekking tot haar persoonlijke situatie en levensomstandigheden als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland wordt vastgesteld.

Hoewel begrip kan worden opgebracht voor de ernstige situatie waar zij als vluchteling in het opvangcentrum te Moria mee te maken had vooraleer zij een statuut had verkregen, merkt de Raad op dat deze levensomstandigheden als asielzoeker niet representatief zijn voor de levensomstandigheden in geheel Griekenland als begunstigden van internationale bescherming.

Het feit dat er een einde wordt gesteld aan de materiële opvang voor begunstigen van internationale bescherming moet voorts in samenhang worden bekeken met het feit dat nadat de beschermingsstatus wordt toegekend, de begunstigen zelf in hun onderhoud moeten voorzien. In het kader van huisvesting en tewerkstelling kan worden verwacht van verzoekster, die er internationale bescherming heeft verkregen, om de nodige procedures te doorlopen en geduld uit te oefenen vooraleer zij daaromtrent conclusies trekt. Verzoekster maakt niet aannemelijk dat zij niet in de mogelijkheid was om onder meer huisvesting, medische zorgen of tewerkstelling te kunnen krijgen in Griekenland. Het komt in dit verband bovendien haar toe om de middelen die het recht en haar status in Griekenland hiertoe bieden terdege te gebruiken, hetgeen zij evenwel niet aantoonde. Zij toont niet aan deze afdoende te hebben benut, laat staan uitgeput zoals door de commissaris-generaal terdege wordt gemotiveerd in de bestreden beslissing. Zo blijkt dat verzoekster gedurende haar gehele verblijf in Athene in een hotel een huurwoning heeft verbleven en slechts eenmaal naar een kantoor in Athene ging om er in te lichten of zij een woning zou kunnen krijgen (NPO I, p. 5, 10). Evenmin ondernam zij stappen om taallessen te volgen.

Waar verzoekster het slachtoffer geworden is van groepsverkrachting, bemerkt de commissaris-generaal correct dat dit een eenmalig verwerpelijk incident betrof waaruit geen actueel risico uit kan worden afgeleid. Verder kan niet blijken dat zij hiervoor geen beroep kon doen op de Griekse autoriteiten. Uit haar verklaringen voor het CGVS blijkt immers dat zij zich zonder probleem kon wenden tot de Griekse politie (NPO I, p. 6-8). Evenmin kan blijken dat zij geen toegang heeft tot medische zorgverlening. Verzoekster verklaarde dat zij de dag na haar verkrachting opgenomen werd in het ziekenhuis voor verzorging (NPO I, p. 4). Na haar medische behandeling in het ziekenhuis nam zij in Griekenland nooit nog enige stappen om medische of psychologische hulp te krijgen, naar eigen zeggen omdat er voor alles moet betaald worden in Griekenland (NPO I, p. 10, 15; NPO II p. 10). Informatie gevoegd aan het administratief dossier leert echter dat er wel degelijk verschillende non-profitorganisaties zijn die geestelijke gezondheidszorg verschaffen aan vluchtelingen in Athene (AD CGVS, map met landeninformatie). Verzoekster kan niet zonder meer stellen dat zij hier geen toegang tot had nu zij hiertoe niet de nodige stappen heeft gezet.

Verzoekster maakt verder niet aannemelijk dat zij als alleenstaande vrouw en omwille van haar psychische problemen die zich uiten in symptomen gelieerd aan posttraumatische stress (zoals het op zichzelf gekeerd zijn, slaapproblemen, traumatische herbelevingen en depressieve ideeën) over een bijzondere kwetsbaarheid beschikt die haar zou verhinderen haar rechten te doen gelden, verbonden aan haar status toegekend in Griekenland. Hieruit kan immers niet afgeleid worden dat er sprake is van een medisch-psychische aandoening die belangrijke gevolgen voor haar zelfstandig functioneren met zich meebrengt. Temeer zij in Griekenland een hoge mate van zelfredzaamheid heeft laten zien, zoals terdege wordt toegelicht in de bestreden beslissing. Tevens beschikt zij er over een financieel netwerk waarop zij minstens tijdelijk beroep op zou kunnen doen.

In de mate verdere opvolging noodzakelijk is, toont verzoekster niet aan dat zij in Griekenland geen toegang zal hebben tot eventuele benodigde psychologische ondersteuning. Het komt verzoekster toe, in navolging van de relevante rechtspraak van het Hof van Justitie, om in concreto aan te tonen dat zij haar rechten en voordelen niet zou kunnen laten gelden in Griekenland, waar zij in gebreke blijft nu zij eerder beperkte stappen heeft ondernomen om haar rechten als persoon die internationale bescherming in Griekenland geniet te doen gelden.

Verzoekster toont hoe dan ook niet concreet aan en maakt niet aannemelijk dat zij in Griekenland, dit mogelijks met de hulp van de Griekse autoriteiten of hulporganisaties, geen toegang zou hebben tot of zou kunnen genieten van de nodige sociale bijstand en gezondheidszorg. Zo toch aangenomen zou kunnen worden dat verzoekster de toegang tot de nodige sociale bijstand en gezondheidszorg, ondanks de rechten waarover zij beschikt en die aan haar internationale beschermingsstatus verbonden zijn dermate bemoeilijkt zou worden of onmogelijk zou worden gemaakt, quod non, dan nog dient verder te worden opgemerkt dat verzoekster geenszins aantoonde dat dit louter zou kunnen worden toegeschreven aan haar hoedanigheid van begunstige van internationale bescherming of haar nationaliteit. Evenmin toont zij, zo zulks al aannemelijk zou zijn, aan dat zij in dit kader haar rechten in Griekenland niet zou kunnen afdwingen aan de hand van de mogelijkheden die de vigerende Griekse wetgeving en de Europese regelgeving haar daartoe bieden.

Het gegeven dat verzoekster besneden is, doet aan voorgaande geen afbreuk. Nergens haalde zij aan dat zij ten gevolge hiervan problemen heeft gekend noch kan uit haar verklaringen blijken dat dit voor haar een moeilijkheid zou vormen bij een terugkeer naar Griekenland. In het verzoekschrift maakt zij evenmin concreet aannemelijk hoe het feit dat zij besneden is haar terugkeer naar Griekenland zou kunnen bemoeilijken.

De verwijzing in het verzoekschrift naar algemene landeninformatie omtrent de moeilijke levensomstandigheden voor begunstigen van internationale bescherming in Griekenland, volstaat niet om zonder meer aan te tonen dat verzoekster als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland buiten haar wil en haar persoonlijke keuzes om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie verkeerde dan wel bij een terugkeer dreigt terecht te komen. Dit dient in concreto te worden aangetoond, waar verzoekster in gebreke blijft.

6. In de mate verzoekster de geldigheid van haar vluchtelingenstatus in Griekenland in vraag stelt, wijst de Raad erop dat de verleende beschermingsstatus onverkort blijft gelden zolang er een nood is aan bescherming en slechts in uitzonderlijke, limitatief bepaalde omstandigheden kan worden ingetrokken of beëindigd (cf. de artikelen 11, 14, 16 en 19 van de richtlijn 2011/95/EU). Verzoekster brengt geen concrete gegevens of verifieerbare elementen bij die wijzen op een intrekking of opheffing van de haar verleende status, noch bevat het administratief dossier enige concrete aanwijzing in die zin. Aangezien, gelet op het bovenstaande, met redenen aangenomen kan worden dat haar internationale beschermingsstatus in Griekenland nog steeds geldig is, wijst niets er daarenboven op dat verzoekster niet zou kunnen terugkeren naar Griekenland.

7. De verwijzing naar Duitse rechtspraak alsook rechtspraak van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen is niet van die aard dat zij afbreuk kan doen aan het voorgaande. De appreciatie van de feiten in het licht van de bestaande situatie in Griekenland gebeurt in het kader van een individuele beoordeling van de zaak die voorligt in elk stadium van de asielpcedure. Feiten en elementen eigen aan elk concreet beschermingsverzoek zijn bepalend bij de beoordeling van het dossier. Voormelde analyse van de situatie in Griekenland is gesteund op de informatie zoals aangebracht door de partijen.

Verzoekster toont niet aan, ook al kan worden aangenomen dat haar situatie door onzekerheid of een verslechtering van haar levensomstandigheden gekenmerkt wordt, dat zij bij een terugkeer naar Griekenland in een situatie terecht komt die zo ernstig is dat haar toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., overweging 91). Zij toont niet aan dat zij bij een terugkeer naar Griekenland persoonlijk in een situatie zou belanden die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest van de Grondrechten van de EU.

8. Waar verzoekster haar vrees voor vervolging uiteenzet ten aanzien van haar land van herkomst, wijst de Raad erop dat het verzoek om internationale bescherming in voorliggend geval als niet-ontvankelijk werd aangemerkt in toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet op grond van de vaststelling dat verzoekster reeds internationale bescherming werd verleend in een andere EU-lidstaat. Verzoeksters verwijzing naar de motieven die haar ertoe hebben aangezet om haar land van herkomst oorspronkelijk te verlaten, kan niet dienstig worden aangevoerd daar dit aspect niet het voorwerp uitmaakt van de bestreden beslissing.

9. Derhalve lijkt verzoekster geen elementen naar voren te brengen waaruit blijkt dat zij zich niet langer kan beroepen op de bescherming die reeds werd toegekend in Griekenland."

2. Door een verzoek tot horen in te dienen, maakt de verzoekende partij kenbaar dat zij het niet eens is met deze in de beschikking opgenomen grond (zij wordt overeenkomstig artikel 39/73, § 3 van de Vreemdelingenwet immers geacht met deze grond in te stemmen wanneer zij niet vraagt om te worden gehoord). In dit kader benadrukt de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad) dat het verzoeken om een hoorzitting om alsnog zijn visie kenbaar te maken de enige functie van het verzoek tot horen is (cf. Wetsontwerp van 6 december 2010 houdende diverse bepalingen (II), Memorie van toelichting, *Parl.St. Kamer*, 2010-2011, nr. 53 0772/001, 25, 26) en dit verzoek zodoende niet mag worden beschouwd als een bijkomende memorie. Bovendien strekt het verzoek tot horen er niet toe de verzoekende partij de mogelijkheid te geven onvolkomenheden in het verzoekschrift, hetzij deze waarop in de beschikking overeenkomstig artikel 39/73, § 2 van de Vreemdelingenwet precies wordt gewezen, hetzij andere, alsnog recht te zetten. Ook het betoog ter terechtzitting vermag dit niet te doen.

3.1. De verwerende partij is niet ter terechtzitting verschenen.

3.2. Artikel 39/59, § 2 van de Vreemdelingenwet bepaalt als volgt:

"Alle partijen verschijnen ter terechtzitting of zijn er vertegenwoordigd. Wanneer de verzoekende partij noch verschijnt noch vertegenwoordigd is, wordt het beroep verworpen. De andere partijen die niet zijn

verschenen of niet vertegenwoordigd zijn, worden geacht in te stemmen met de vordering of het beroep. In elke kennisgeving van een beschikking tot vaststelling van de rechtsdag wordt melding gemaakt van deze paragraaf.”

Deze wetsbepaling houdt niet in dat de Raad op grond van de afwezigheid van de verwerende partij ter terechtzitting verplicht zou zijn het beroep gegrond te verklaren en aldus de verzoekende partij te erkennen als vluchteling of haar de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen. Evenmin houdt deze bepaling een omkering van de bewijslast in. Zij heeft enkel tot gevolg dat de Raad de eventuele excepties en het verweer ten gronde in de nota met opmerkingen van de verwerende partij niet dient te beantwoorden (RvS 13 mei 2014, nrs. 227.364 en 227.365).

4. In het proces-verbaal van terechtzitting van 22 september 2023 staat het volgende vermeld:

“Tolk 1496 staat onder eed en tolkt Tigrinya – Nederlands.

De verzoekende partij legt een aanvullende nota met de recentste update van het AIDA-rapport over Griekenland neer. Waar de voorzitter verwijst naar de beschikking die het voorwerp uitmaakt van het verzoek om te worden gehoord, stelt de verzoekende partij niet te begrijpen waarom de verwerende partij noch de Raad een verhoogde kwetsbaarheid in haren hoofde aanvaardt. Zij wijst erop dat zij het slachtoffer is van genitale verminking en dat dit gegeven op zich er reeds toe bijdraagt dat zij een zware psychische last met zich meedraagt; het gegeven dat zij is besneden duidt erop dat zij afkomstig is uit een traditioneel milieu waar kuisheid en zedelijkheid belangrijke waarden worden geacht. Voor wat betreft haar ervaringen in Griekenland, wijst zij erop dat zij er is toegekomen in het vluchtelingenkamp Moria, dat zij aldaar diende te overleven in zeer erbarmelijke omstandigheden en dat zij er is moeten wegvluchten nadat het kamp is afgebrand. Hierna had zij geen enkele vorm van onderdak en is zij het slachtoffer geworden van een groepsverkrachting, gecombineerd met een aanval met een mes, wat uiteraard een extreem traumatiserende ervaring is geweest. Na haar aankomst in België in november 2021 werd zij in maart en mei 2022 reeds ondervraagd door de diensten van de verwerende partij. Zij wijst erop dat zij toen een attest van een psycholoog heeft bijgebracht en hekelte het gegeven dat de verwerende partij geen bijzondere procedurele noden voor haar heeft aanvaard, hoewel zij werd besneden, het slachtoffer is van een groepsverkrachting en geattesteerde psychische problemen kent. Volgens de verzoekende partij volstaat het niet dat een protection officer in dienst van de verwerende partij dit alles zonder meer van de hand doet door te stellen dat er geen diagnose werd gesteld, terwijl de verwerende partij de mogelijkheid heeft om haar zelf te laten onderzoeken door iemand die daartoe, in tegenstelling tot de protection officer, professioneel geschoold is. Zij besluit dat de protection officer die haar zaak heeft behandeld blijk heeft gegeven van een totaal gebrek aan empathie door geen verhoogde kwetsbaarheid te willen vaststellen – wat ook wordt geïllustreerd door het gegeven dat haar advocaat tijdens de gehoren is moeten tussenkomen met het verzoek om de vragen op een voorzichtiger manier te formuleren –, en stelt zich de vraag of zij bij de diensten van de verwerende partij wel een eerlijke kans heeft gekregen. Inzake de situatie in Griekenland meent de verzoekende partij dat de verwerende partij niet in vraag stelt dat deze zeer ernstig was. Waar zij evenwel oordeelt dat de gebeurtenissen aldaar hebben plaatsgevonden op een welbepaalde plaats, in een welbepaalde periode en in een specifieke context en slechts eenmalig waren, meent de verzoekende partij dat dit nog niet kan leiden tot het besluit dat zij niet in verhoogde mate kwetsbaar is. Na de groepsverkrachting heeft zij zich gewend tot de Griekse politie, waar zij botste op complete onverschilligheid, wat nog los staat van de psychologische impact van de gebeurtenissen. Nadat zij naar Athene werd overgebracht heeft zij weliswaar geld ontvangen van familieleden die Israël verblijven, maar dit kan niet worden gelijkgesteld met het beschikken over een financieel netwerk in Griekenland, zoals de verwerende partij het stelt. In Athene heeft zij gedurende enkele dagen kunnen beschikken over onderdak, verder niets. Ook de opmerking van de verwerende partij dat zij in Griekenland een beroep zou kunnen doen op NGO's acht de verzoekende partij niet dienstig; men verlangt simpelweg te veel van haar en dit leidt tot een traumatische herbeleving van de gebeurtenissen in Griekenland, die ook maken dat zij nood heeft aan een volgehouden psychologische ondersteuning. De verzoekende partij benadrukt dat zij twee zelfmoordpogingen achter de rug heeft. Verder bevraagd door de voorzitter licht de verzoekende partij nog toe dat haar de vluchtelingenstatus werd verleend in Griekenland, maar dat haar Griekse verblijfsvergunning geldig was gedurende drie jaar en thans is vervallen, dat haar zevenjarige zoon thans in Oeganda verblijft met een vriendin van haar moeder, dat zij om de twee weken een psycholoog consulteert en medicatie (o.m. Sedistress) neemt, dat zij is gehuisvest in een sociale woning die ze deelt met andere vrouwen en werkzaam is als poetsvrouw in een hotel in Stavelot. Gevraagd waarom zij niet terug kan naar Griekenland, stelt de verzoekende partij dat haar leven sinds haar verblijf aldaar donker is geworden, dat zij er zelfs niet wil aan denken en liever in België zou sterven dan te moeten terugkeren naar Griekenland, dat zij voortdurend gestresseerd en angstig en vergeetachtig is, maar wil blijven leven en hier hard wil werken om goed te kunnen zorgen voor haar zoon.”

5.1. De bestreden beslissing werd genomen op grond van artikel 57/6 §3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming van een vreemdeling niet-ontvankelijk te verklaren wanneer deze al internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie.

Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van het wederzijds vertrouwensbeginsel vervat in artikel 33, lid 2, a) van de Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming. Dit beginsel van wederzijds vertrouwen betreft evenwel een weerlegbaar vermoeden.

Het wederzijds vertrouwensbeginsel wordt weerlegd indien de voorzienbare levensomstandigheden van een verzoeker, als persoon die internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 50-51 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, pt. 90 en 101).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van *“tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken”*, dan vallen volgens het Hof deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak (cf. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken 297/17, C 318/17, C 319/17 en C 438/17, Ibrahim e.a., pt. 89).

Het kan voorts volgens het Hof niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt, kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163-17, Jawo, pt. 95).

Ten slotte volgt uit de rechtspraak van het Hof dat zelfs ongeacht de kwaliteit van de opvang en de zorg die aanwezig zijn in de lidstaat, het niet kan worden uitgesloten dat de overdracht van een asielzoeker met een bijzonder slechte gezondheidstoestand, zoals een ernstige mentale of lichamelijke aandoening, op zich voor deze asielzoeker een reëel risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest kan inhouden, en aldus moet worden onderzocht (HvJ 16 februari 2017, C.K. e.a. t. Slovenië, C-578/16: *“73. Het kan echter niet worden uitgesloten dat de overdracht van een asielzoeker met een bijzonder slechte gezondheidstoestand op zich voor de betrokkene een reëel risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest kan inhouden, ongeacht de kwaliteit van de opvang en de zorg die aanwezig zijn in de lidstaat die verantwoordelijk is voor de behandeling van zijn verzoek. 74. In omstandigheden waarin de overdracht van een asielzoeker met een ernstige mentale of lichamelijke aandoening een reëel en bewezen risico op een aanzienlijke en onomkeerbare achteruitgang van de gezondheidstoestand van die asielzoeker zou inhouden, zou die overdracht een onmenselijke en vernederende behandeling in de zin van dat artikel vormen.”*).

Hoewel deze rechtspraak betrekking heeft op verzoekers die een beschermingsverzoek hebben ingediend en in casu verzoekster een persoon is die al internationale bescherming heeft verkregen in een andere EU-lidstaat, moet in deze worden aangestipt het voor de toepassing van artikel 4 van het EU-Handvest niet van belang is of de betrokken persoon een ernstig risico loopt op een met dit artikel strijdige behandeling op het moment van de overdracht, dan wel tijdens de asielprocedure of na afloop daarvan (Ibrahim, punt 87 of Jawo punt 88). Bijgevolg is voormelde rechtspraak eveneens relevant voor personen die al internationale bescherming hebben gekregen.

5.2. In haar aanvullende nota, die zij ter terechtzitting neerlegt, gaat verzoekster verder in op de situatie van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Hierbij verwijst zij naar onder meer rapporten van de NGO Refugee Support Aegean (RSA) van 2022 en 2023, waaronder het rapport

“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights” van RSA/PRO ASYL van maart 2022, en citeert zij uit het *“Country Report: Greece. Update 2022”* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023 waarvan zij ook de weblink bijbrengt.

Uit deze meest recente informatie waarover de Raad in de huidige fase van de procedure beschikt, blijkt duidelijk dat de situatie van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland de laatste jaren steeds moeilijker is geworden op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Volgens de beschikbare informatie is het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – worden geconfronteerd met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange periode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijken vaak complex te zijn, waarbij dergelijke administratieve obstakels veel begunstigden ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals de gezondheidszorg, huisvesting, sociale zekerheid, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand onder dezelfde voorwaarden als onderdanen (rapport *“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2022). Het al dan niet beschikken over een Griekse verblijfsvergunning (ADET) is belangrijk voor de vraag of begunstigden van een internationale beschermingsstatus in Griekenland het risico lopen dakloos te worden en, in dat geval, in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Het bezit van een geldige ADET is een voorwaarde voor het verkrijgen van een Grieks fiscaal registratienummer (AFM), dat het openen van een bankrekening, de huur van onroerend goed of zelfs het verkrijgen van een sociaal zekerheidsnummer (AMKA) mogelijk maakt. De afgifte van een AMKA vormt dan weer een voorwaarde voor toegang tot de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Volgens een recente nieuwe regeling moet de beslissing tot afgifte van de ADET *in principe* worden opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. Overeenkomstig een recente omzendbrief van het Griekse Ministerie van Migratie en Asiel van 31 januari 2023 moet de beslissing tot afgifte van een ADET in ieder geval aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming.

Vervolgens moet binnen de zes maanden online een afspraak worden gemaakt met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET voor te leggen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van twee weken. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Het duurt vervolgens anderhalve maand vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden hiervan niet persoonlijk verwittigd. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald.

Meerdere bronnen geven aan dat de begunstigden van een internationale beschermingsstatus zich in Griekenland in een nog meer precaire situatie bevinden dan verzoekers om internationale bescherming en dat de huisvestingsmogelijkheden voor begunstigden zeer beperkt zijn waardoor zij het risico lopen dakloos te worden.

De situatie van statushouders in Griekenland en bij hun terugkeer is dus zeer precair en problematisch, wat onder meer te wijten is aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd en waardoor zij in rampzalige levensomstandigheden kunnen terechtkomen.

Wat in de eerste plaats de huisvestingsproblematiek betreft, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat van begunstigden van een internationale beschermingsstatus wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven dertig dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting.

Het enige officiële integratieprogramma in Griekenland, dat betrekking had op de periode van juli 2019 tot juli 2022, is het programma van HELIOS (*Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection*), opgezet door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) in samenwerking met een aantal niet-gouvernementele organisaties. Sinds 2022 wordt dit programma in afwachting van opname in het Europees Sociaal Fonds tijdelijk uit nationale fondsen gefinancierd en wordt het door de autoriteiten verlengd. De laatste verlenging die wordt vermeld in de informatie waarover de Raad beschikt, was eind mei 2023. De inschrijving voor dit integratieprogramma moet gebeuren binnen het jaar volgend op het toekennen van de internationale beschermingsstatus. Als gevolg hiervan worden statushouders die zich niet langer in Griekenland bevonden toen hen de internationale beschermingsstatus werd verleend of die de noodzakelijke formaliteiten niet binnen deze periode van één jaar hebben vervuld uitgesloten van het programma.

Het HELIOS-programma biedt op zich geen huisvesting. In het kader van dit programma wordt financiële steun geboden aan begunstigden om hun huur te betalen, op voorwaarde dat zij reeds een huurcontract hebben afgesloten voor een periode van meer dan zes maanden en dat zij beschikken over een bankrekening. Deze financiële ondersteuning wordt geboden voor een periode van zes tot twaalf maanden, afhankelijk van de datum van indiening van de vereiste documenten. Het bedrag varieert van 230 euro voor een alleenstaande volwassene tot 800 euro voor een gezin van zes personen (met een toeslag om de waarborgsom en de installatiekosten in de nieuwe woning te dekken). Naast de voorwaarde van het hebben van een AFM (het fiscaal registratienummer) en een bankrekening, wordt de toegang tot huisvesting belemmerd door ernstige obstakels die verband houden met discriminatie en een gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien moeten begunstigden, naast de huur, de facturen voor openbare diensten en andere uitgaven, zoals voedsel, zelf betalen. Bijgevolg is de hulp die begunstigden in het kader van het HELIOS-programma ontvangen vaak onvoldoende om hun levensonderhoud te garanderen.

Het risico om in een situatie van dakloosheid terecht te komen is voor begunstigden van internationale bescherming in Griekenland dus zeer groot, aangezien de toegang tot documenten en middelen die nodig zijn om huisvesting te vinden niet mogelijk is binnen de periode van 30 dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming. Dit risico is nog toegenomen door de beëindiging van het ESTIA-programma, nu de begunstigden van dit programma dakloos zijn geworden. Zelfs begunstigden die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd.

Zij kunnen niet langer een woning huren en de meesten van hen bevinden zich op straat. Begunstigden die als niet-geregistreerde bewoners in de kampen verblijven, hebben geen toegang tot voedsel of andere diensten.

Begunstigden van een internationale beschermingsstatus kunnen in theorie toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen die onderdak bieden voor drie tot zes maanden. Deze opvangcentra zijn echter niet uitsluitend bestemd voor begunstigden van een internationale beschermingsstatus en de toegang kan voor hen door tal van factoren, zoals het feit dat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, het feit dat gezinnen er niet worden aanvaard, het feit dat mensen met psychische stoornissen er niet worden toegelaten of het feit dat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt, in de praktijk beperkt zijn. Sommige opvangcentra bieden alleen slaapzalen aan en eisen daarom dat de bewoners overdag naar buiten gaan, terwijl de duur van het verblijf in de slaapzalen niet langer kan zijn dan vijftien dagen tot een maand.

Wat de toegang tot werk betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor begunstigden van een internationale beschermingsstatus onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moet echter rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel begunstigden van een internationale beschermingsstatus zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld.

Ook als steunprogramma's worden voorzien in het kader van de nationale strategie voor de integratie van begunstigden van internationale bescherming, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat de door deze programma's voorziene acties in de praktijk niet worden uitgevoerd (*“Country Report: Greece.*

Update 2022” van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 247). Uit deze informatie blijkt ook dat er voor begunstigden een aanzienlijk gebrek is aan informatie over de toegang tot de arbeidsmarkt.

Ten slotte blijkt uit de door de partijen verstrekte informatie dat begunstigden van internationale bescherming hindernissen ondervinden bij de afgifte van het fiscaal registratienummer (AFM) en dat dit hun toegang tot de arbeidsmarkt en hun registratie bij het werkloosheidsbureau in de weg staat (*“Country Report: Greece. Update 2022”* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 247). De afgifte van een AFM kent aanzienlijke vertragingen. De procedure voor de bevoegde fiscale bureaus om de persoonsgegevens van vluchtelingen via de asiendienst na te gaan duurt ongeveer twee maanden. Bovendien is wie zich wil inschrijven bij een belastingkantoor met het oog op het verkrijgen van het AFM verplicht om zijn verblijfsadres te certifiëren door middel van een attest van een opvangcentrum, een elektriciteitsrekening of een kopie van een huurcontract op zijn naam. Begunstigden die geen verblijfsvergunning hebben en/of dakloos zijn, kunnen dus geen AFM verkrijgen.

Wat de toegang tot de sociale zekerheid betreft, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat niet alle begunstigden van een internationale beschermingsstatus toegang hebben tot sociale rechten en sociale uitkeringen (*“Country Report: Greece. Update 2022”* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 249). In de praktijk zijn de moeilijkheden bij de toegang tot deze rechten te wijten aan bureaucratische barrières, waarbij geen rekening wordt gehouden met het onvermogen van begunstigden om bepaalde documenten, zoals documenten met betrekking tot de gezinssituatie, geboorteakten of diploma's, voor te leggen of zelfs aan de weigering van ambtenaren om hen de voorziene uitkeringen te verstrekken, wat in strijd is met het beginsel van gelijke behandeling waarin het Griekse recht en het Unierecht voorzien.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt ook dat er geen specifieke uitkering bestaat voor de begunstigden van een internationale beschermingsstatus om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen (rapport *“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2022).

De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen, die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend, wordt automatisch niet meer uitbetaald van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld.

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 200 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene of kind) is formeel toegankelijk voor begunstigden van een internationale beschermingsstatus. Dit inkomen is volgens de Griekse wet echter bedoeld voor huishoudens met een geregistreerd adres dat moet worden bewezen door een huurcontract dat zes maanden vóór de aanvraag om toekenning van dit inkomen is ondertekend, en voor daklozen die onder de armoedegrens leven. In de praktijk sluit een dergelijke bepaling veel begunstigden, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat leven, uit. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkdiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten –, zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Ten slotte wordt ook onderstreept dat de informatie over het bestaan van en de criteria voor het verkrijgen van dit minimuminkomen zelden wordt verstrekt aan begunstigden van internationale bescherming.

Wat de toegang tot de gezondheidszorg betreft, wordt eraan herinnerd dat begunstigden van een internationale beschermingsstatus die niet in het bezit zijn van een ADET geen sociale zekerheidsnummer (AMKA) kunnen verkrijgen. Wie geen AMKA heeft, moet de kosten van medicijnen en analyses dragen en deze kosten kunnen exorbitant worden bij pathologieën die regelmatige gespecialiseerde medische controles vereisen. Bovendien worden bepaalde dringende medische onderzoeken niet vergoed, ook al beschikt de betrokkene over een AMKA. Ook kunnen mensen die over een AMKA beschikken maar niet verzekerd zijn geen medicijnen of onderzoeken meer krijgen van artsen uit de

private sector. In dat geval kunnen voorschriften alleen worden verstrekt door artsen uit de publieke sector, onder wie de artsen in de opvangvoorzieningen.

De Raad herinnert eraan dat het bezit van een geldige ADET een voorwaarde is voor het verkrijgen van een fiscaal registratienummer (AFM), dat het openen van een bankrekening, de huur van onroerend goed of het verkrijgen van de AMKA mogelijk maakt. Sinds een besluit dat in december 2020 in werking is getreden, wordt voor asielzoekers automatisch een AFM aangemaakt bij hun beschermingsverzoek. Deze AFM gaat mee over naar de ADET. Statushouders zonder AFM moeten dit in persoon aanvragen bij een lokaal belastingkantoor in de woonplaats van de statushouder. Statushouders die geen woonplaats kunnen aantonen, verkrijgen geen AFM. Een AFM kan ook online aangevraagd worden; dit vereist het voorleggen van geldige identiteitsdocumenten alsook geldige reisdocumenten. Bij gebrek hieraan kan geen AFM worden verkregen. Het onlineplatform is enkel in het Grieks opgesteld. De afgifte van een AMKA is vereist voor de toegang tot de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Om dit AMKA te verkrijgen, moet de begunstigde de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig verzekeringsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg) om te zetten in een AMKA. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET beïnvloeden de afgifte van het AMKA, waardoor begunstigten de voor de toegang tot het gezondheidszorgsysteem vereiste documenten worden ontzegd.

De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor begunstigten van een internationale beschermingsstatus. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via telefoonverkeer dat uitsluitend in het Grieks en tegen betaling verloopt. Wie geen Grieks spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkendiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren.

De informatie waarover de Raad beschikt, wijst ook op talrijke tekortkomingen in de therapeutische ondersteuning van statushouders met psychische problemen (rapport *“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2022). Slachtoffers van foltering of geweld hebben door lacunes in zowel de identificatie- en certificeringsprocedure als in de zorgdiensten geen toegang tot adequate medische en psychologische zorg en revalidatie. Het enige programma dat aan slachtoffers van foltering een alomvattend pakket van multidisciplinaire zorg biedt en dat beheerd werd door Artsen Zonder Grenzen, werd in december 2021 beëindigd.

In deze zaak acht de Raad het passend dat ook de bijzondere situatie van begunstigten van een internationale beschermingsstatus van wie de ADET is vervallen, wordt benadrukt.

Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de hernieuwing en/of de verlenging van een ADET van begunstigten van een internationale beschermingsstatus die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk is en enkele maanden of zelfs meer dan een jaar kan duren. Begunstigten die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de afgifte of verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als begunstigten. Bovendien lopen personen met een internationale beschermingsstatus na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden (*“Country Report: Greece. Update 2022”* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 222-225). Als de ADET vervalt, wordt de AFM automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een individu bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor begunstigten van een internationale beschermingsstatus in Griekenland om dakloos te worden of om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor begunstigten die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor begunstigten die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als begunstigten in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van de verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat begunstigden van een internationale beschermingsstatus in Griekenland *in principe* via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over mogelijkheden qua huisvesting of stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, hoewel ze soms een in het Grieks geschreven nota ontvangen waarin hen wordt gevraagd om zich te richten tot de asiel dienst wanneer ze geen documenten hebben. Er blijkt ook dat zij bij een terugkeer naar Griekenland voornamelijk in de regio Attica terecht komen (rapport *“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2022). De in deze regio aanwezige obstakels kunnen de teruggekeerde begunstigden dus treffen op het vlak van de toegang tot sociale bescherming, huisvesting, gezondheidszorg en werkgelegenheid. Bovendien beschikken de gemeentelijke integratiecentra (KEM), die begunstigden informatie en advies geven over de toegang tot documenten en bepaalde sociale rechten, in de regio Attica niet over voldoende tolkendiensten. Zij zijn dus enkel toegankelijk voor wie Grieks, Engels, Urdu of Farsi spreekt.

Op dezelfde manier blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat *“als gevolg van de substantiële achterstand van dossiers bij de Directie Vreemdelingenpolitie van Attica begunstigden van internationale bescherming die bij hun terugkeer naar Griekenland niet over een geldige ADET beschikken het risico lopen om geconfronteerd te worden met bijzonder lange wachttijden voor het verkrijgen en vernieuwen van hun ADET, zonder dewelke zij geen toegang hebben tot sociale voorzieningen, gezondheidszorg en de arbeidsmarkt”* (zie het rapport *“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2022).

Bovendien stelt de Raad, na lezing van de informatie waarover hij beschikt, vast dat in afwachting van de vernieuwing van de verblijfstitel soms een attest wordt afgegeven dat zes maanden geldig is. Ondanks dit attest ondervinden begunstigden van een internationale beschermingsstatus nog steeds obstakels bij de toegang tot diensten zoals de sociale bijstand, gezondheidszorg of de arbeidsmarkt omdat verschillende overheidsdiensten terughoudend zijn om dit attest te aanvaarden voor de toegang tot hun diensten. Dit attest zou ook begunstigden die wachten op de vernieuwing van hun verblijfsvergunning minder rechten geven dan andere migranten, of zelfs geen toegang tot deze rechten (*“Country Report: Greece. Update 2022”* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 223: *“In afwachting van de afgifte van een nieuwe verblijfsvergunning krijgen begunstigden van internationale bescherming een attest van aanvraag (...) dat in 2022 zes maanden geldig is. Voor de afgifte van dit attest moet de aanvraag tot vernieuwing zijn geüpload naar het elektronische systeem “ALKYONI” (...).*

Volgens waarnemingen van de Griekse Raad voor Vluchtelingen (hierna “GCR”) kan de Asieleenheid voor Begunstigden van Internationale Bescherming de aanvraag uploaden tot vier maanden na de eerste indiening van de aanvraag tot vernieuwing. In de praktijk worden begunstigden van wie de verblijfsvergunning is verlopen en die in het bezit zijn van dit attest geconfronteerd met hindernissen bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand, gezondheidszorg en de arbeidsmarkt terwijl ze wachten op de vernieuwing van hun verblijfsvergunning. Voor zover de GCR weet, zijn publieke diensten zoals de Organisatie voor Arbeidsvoorziening (OAED) terughoudend om dit attest van aanvraag (...) te aanvaarden omdat het document geen foto of watermerk bevat of enige andere relevante wettelijke maatregel die de aanvaarding van het document mogelijk maakt. Het attest kent aan begunstigden minder rechten toe (bijvoorbeeld het recht op toegang tot de arbeidsmarkt, sociale zekerheid, openbare gezondheidszorg, enz.) dan het attest van artikel 8 L.4251/2014 dat wordt toegekend aan immigranten. In feite zijn de begunstigden van internationale bescherming met deze attesten enkel beschermd tegen detentie en hebben ze tijdens de vernieuwing van hun verblijfsvergunning tot geen enkel recht toegang. De GCR heeft verschillende klachten ingediend bij de Griekse Ombudsman met betrekking tot de bovengenoemde tekortkomingen, maar er zijn slechts enkele beslissingen genomen”, vrije vertaling).

Uit de informatie waarover de Raad beschikt blijkt ook dat de aanvragen om verlenging sinds 2017 per e-mail bij de asielautoriteiten kunnen worden ingediend en dat de aanvaarding hiervan ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht (*“Country Report: Greece. Update 2022”* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 223-225; rapport *“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2022).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden, kunnen begunstigden van internationale bescherming die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de vernieuwing van hun verblijfsvergunning. Zodra de aanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden van de aanvrager, alvorens ze de aanvraag kunnen registreren in de databank voor verblijfsvergunningen. Gezien het aantal aanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en

de lange duur van het onderzoek door de politieke en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, lijkt het erop dat deze fase van de procedure enkele maanden, en in sommige gevallen meer dan een jaar, kan duren. Tijdens deze periode ondervinden begunstigen dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand, gezondheidszorg of de arbeidsmarkt, waardoor zij de facto in een precare situatie terechtkomen. Als begunstigen een e-mail ontvangen waarin hen de toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van twee weken. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Het duurt vervolgens anderhalve maand vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun nieuwe verblijfstitel. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk een lijst met nummers van de dossiers waarin vernieuwde ADET's klaar zijn om op de aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de begunstige zich niet op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De begunstige moet dit aanvragen. Voor deze stap is fysieke aanwezigheid in Griekenland vereist, aangezien een dergelijke aanvraag niet per telefoon of e-mail kan.

In het licht van de talrijke hierboven genoemde administratieve, technologische en taalgerelateerde barrières lijkt het voor een begunstige van internationale bescherming die in een andere lidstaat een nieuw verzoek om internationale bescherming indient bijzonder moeilijk om vanuit het buitenland reeds stappen te ondernemen voor de vernieuwing van de ADET indien de verblijfstitel verlopen is om zo de beschreven moeilijkheden inzake de leefomstandigheden in Griekenland in afwachting van de afgifte van de vernieuwde ADET te vermijden en aldus niet in een precare situatie terecht te komen.

Verschillende instellingen, waaronder de Ombudsman, de nationale Commissie voor de Mensenrechten, de Europese Commissie, het Asielagentschap van de Europese Unie en de autoriteiten van andere lidstaten, hebben al hun bezorgdheid geuit over de administratieve moeilijkheden waarmee begunstigen van een internationale beschermingsstatus bij hun terugkeer naar Griekenland worden geconfronteerd en over de impact ervan op hun levensomstandigheden (rapport *“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2022). Toch blijven er langdurige vertragingen bestaan bij de behandeling van deze dossiers, met rechtstreekse gevolgen voor de situatie van wie uit andere lidstaten wordt gerespatieerd.

Uit de informatie in het rechtsplegingsdossier blijkt ten slotte dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een begunstige van een internationale beschermingsstatus die nog niet in het bezit is gesteld van een ADET of wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze beschikt over middelen, een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, de sociale bijstand en de huisvesting.

Gelet op het voorgaande kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van begunstigen van internationale bescherming in Griekenland op dit ogenblik bijzonder problematisch is.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de lengte van de procedures voor de afgifte of vernieuwing van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, de politieke visie van de Griekse autoriteiten die zich richten op de zelfredzaamheid van de begunstigen van internationale bescherming, de tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's alsook het gebrek aan tolkdiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen, vormen barrières die ervoor zorgen dat vele begunstigen binnen de Griekse samenleving in (zeer) precare omstandigheden leven.

De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, *“een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak”* (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89). Deze drempel *“wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling”* (ibid., pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van begunstigen van een internationale beschermingsstatus in Griekenland zodanig zijn dat deze begunstigen, als zij naar daar zouden terugkeren, a priori allemaal automatisch geconfronteerd zouden worden met een reëel risico om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is. De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft verkregen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

Het bovenstaande neemt niet weg dat er een zeer preciaire situatie is waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigen van internationale bescherming in Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met “*alle gegevens van de zaak*” (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

Daarbij komt het aan verzoekster toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat zij zich op de beschermingsstatus die haar in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat zij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, te weerleggen.

5.3. Wat haar individuele situatie betreft, benadrukt verzoekster tijdens de terechtzitting dat haar Griekse verblijfsvergunning is vervallen.

Verzoekster haalde tijdens haar persoonlijk onderhoud aan dat zij een internationale beschermingsstatus verkreeg op 3 juni 2020 (NPO 4 maart 2022, p. 3) alsook een verblijfsvergunning kreeg voor drie jaar (NPO 11 mei 2022, p. 6). Tijdens de terechtzitting verklaart verzoekster dat haar de vluchtelingenstatus werd verleend en dat haar verblijfsvergunning geldig was gedurende drie jaar en thans is vervallen. Deze verklaringen blijken in overeenstemming te zijn met de landeninformatie die stelt dat erkende vluchtelingen in Griekenland een verblijfsrecht krijgen voor drie jaar met mogelijke verlenging (“*Country Report: Greece. Update 2022*” van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 222).

Bij gebrek aan andere indicaties, kan in de huidige stand van zaken worden aangenomen dat verzoekster niet langer in het bezit is van een geldige Griekse verblijfsvergunning (ADET).

Zoals hierboven reeds aangehaald, blijkt uit de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier zeer duidelijk dat de situatie voor statushouders in Griekenland dermate precair is dat het voor een begunstigde van internationale bescherming wiens ADET is vervallen, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, ook noodzakelijk is dat hij beschikt over middelen, een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten, het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, de sociale bijstand en de huisvesting.

5.4. Volgens verzoeksters verklaringen verbleef zij na de toekenning van internationale bescherming met twee andere vriendinnen in een huurhuis in Athene. Tijdens haar persoonlijk onderhoud van 4 maart 2022 vertelde verzoekster dat een vriendin ondertussen naar Engeland is vertrokken en dat een andere vriendin zich nog in Griekenland zou bevinden (NPO 4 maart 2022, p. 6). Er is heden evenwel geen informatie beschikbaar die bevestigt dat deze vriendin zich heden, anno 2024, nog in Griekenland bevindt en dat zij aldaar beschikt over werk en huisvesting, waar verzoekster een beroep op zou kunnen doen. In zoverre deze vriendin daar nog zou zijn, is verzoeksters sociale netwerk, als alleenstaande vrouw, in Griekenland wel heel beperkt.

Verder verklaarde verzoekster tijdens haar persoonlijk onderhoud van 11 mei 2022 dat zij door een neef in Israël en haar schoonbroer in Canada financieel werd gesteund en dat ze haar bij terugkeer naar Griekenland opnieuw zouden steunen (NPO 11 mei 2022, p. 8-9).

Er blijkt heden, anno 2024, evenwel niet dat verzoekster bij terugkeer naar Griekenland nog steeds een beroep zou kunnen doen op financiële steun van buitenaf; zij gaf bovendien aan dat zij niet wist hoe lang ze op zulke steun zou kunnen rekenen (NPO 11 mei 2022, p. 9). Bovendien verklaarde zij heel duidelijk dat ze geen financiële steun durfde vragen voor psychologische hulp omdat zij gelet op de schaamte en stigma in haar cultuur hen niet durfde te vertellen wat haar was overkomen, met name dat zij slachtoffer was van een groepsverkrachting (NPO, p. 11 mei 2022, p. 11). Er is bovendien niet geweten of verzoekster in het bezit is van een AMKA, een sociaal zekerheidsnummer dat nodig is om toegang te krijgen tot gezondheidszorg, daar zij hierover nooit is bevraged tijdens haar persoonlijke onderhouden bij het CGVS.

In deze stand van zaken kan op basis van het rechtsplegingsdossier niet op afdoende wijze blijken dat verzoekster opnieuw onderdak en steun zou kunnen krijgen van de mensen op wie zij eerder een beroep deed noch blijkt dat zij actueel beschikt over middelen, een netwerk of andere ondersteuning die haar in staat kunnen stellen om, in geval van terugkeer naar Griekenland, de mogelijk lange periode voor de verlenging van haar verblijfsvergunning te overbruggen en het hoofd te bieden aan de moeilijkheden waarmee zij na haar terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, sociale bijstand en huisvesting.

5.5. In de bestreden beslissing wordt nog gewezen op de zelfredzaamheid van verzoekster. Uit wat hierna wordt besproken, volgt echter dat verzoekster specifieke elementen aanbrengt die wijzen op een bijzondere kwetsbaarheid in haar hoofde.

Hoewel het Hof van Justitie in deze nog niet heeft gedefinieerd welke elementen een *“bijzondere kwetsbaarheid”* vormen, kan hier nuttig worden verwezen naar artikel 20, derde lid, van de richtlijn 2011/95/EU, dat betrekking heeft op de *“Algemene bepalingen”* in hoofdstuk VII van deze richtlijn, getiteld *“Kenmerken van de internationale bescherming”*, dat als volgt luidt:

“3. Bij de toepassing van dit hoofdstuk houden de lidstaten rekening met de specifieke situatie van kwetsbare personen zoals minderjarigen, niet-begeleide minderjarigen, personen met een handicap, ouderen, zwangere vrouwen, alleenstaande ouders met minderjarige kinderen, slachtoffers van mensenhandel, personen die lijden aan een geestesziekte en personen die foltering en andere ernstige vormen van psychologisch, fysiek of seksueel geweld blootgesteld zijn.” (eigen onderlijning)

Verder is het overeenkomstig het vierde lid van het bovengenoemde artikel 20, dat bepaalt dat *“(l)id 3 (...) uitsluitend van toepassing (is) op personen die volgens een individuele beoordeling van hun situatie bijzondere behoeften hebben”*, passend om rekening te houden met alle elementen die verzoekster met betrekking tot haar persoonlijke situatie heeft aangebracht.

Gelet op wat voorafgaat, vormt de algemene situatie in de lidstaat die een internationale beschermingsstatus heeft verleend, dan ook een belangrijk onderdeel van de persoonlijke situatie van een verzoeker om internationale bescherming die deze bescherming in die lidstaat reeds geniet.

Hoe problematischer de situatie van begunstigden van internationale bescherming in de genoemde lidstaat na een analyse op basis van objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens blijkt te zijn, des te minder zal van een verzoeker kunnen worden geëist dat hij specifieke elementen aanbrengt die in zijn hoofde een *“bijzondere kwetsbaarheid”* aantonen in de zin van de rechtspraak van het Hof van Justitie.

In deze zaak heeft verzoekster verklaard dat zij slachtoffer was van een groepsverkrachting, onder bedreiging van een mes, nadat het vluchtelingenkamp op het eiland Moria was afgebrand en zij op straat moest verblijven (NPO 4 maart 2022, p. 6).

Verzoeksters verklaringen tijdens de persoonlijke onderhouden bij het CGVS alsook tijdens de terechtzitting komen voldoende doorleefd, samenhangend en aannemelijk voor. Er zijn geen zwaarwichtige redenen om aan haar relaas te twijfelen zodat wordt aangenomen dat verzoekster inderdaad het slachtoffer is geworden van een verkrachting.

Verzoekster verklaarde verder dat zij daarna psychische problemen heeft ontwikkeld en in Athene twee keer een poging tot zelfmoord heeft ondernomen (NPO 4 maart 2022, p. 6).

Ter ondersteuning van haar psychische problemen legde verzoekster bij het CGVS een eerste psychologisch attest van 28 februari 2022 voor, opgesteld door een psycholoog van de VZW SOS Viol waarin melding wordt gemaakt van volgende symptomen: slaapproblemen, traumatische herbelevingen, depressieve ideeën, negatief zelfbeeld, zelfmoordgedachten, isolement, angsten, enz. Dit alles wijst

volgens de behandelende psycholoog op een posttraumatische stressstoornis. Het attest geeft aan dat verzoekster een regelmatige psychologische begeleiding krijgt op vraag van het Fedasil-opvangcentrum.

Bij haar verzoekschrift voegt verzoekster een tweede psychologisch attest van dezelfde psycholoog van 8 juli 2022 in gelijkaardige zin toe, waarbij wordt uiteengezet dat door middel van regelmatige psychologische begeleiding er wordt gewerkt aan de alomtegenwoordige symptomen van posttraumatische stressstoornis die aanwezig zijn in verzoeksters dagelijkse leven en haar levenskwaliteit beïnvloeden. Er wordt gezocht naar oplossingen om de traumagerelateerde symptomen te verlichten.

Bij aanvullende nota van 19 september 2023 voegt verzoekster een derde psychologisch attest toe van 8 september 2023. In de aanvullende wordt benadrukt dat verzoekster een alleenstaande vrouw is die in Eritrea werd besneden en dat land ontvluchtte omwille van de verplichte legerdienst en die in Griekenland het slachtoffer werd van een groepsverkrachting. De klinisch psycholoog van de Vzw SOS Viol verklaart dat verzoekster sinds februari 2022 psychologische begeleiding krijgt en zet uiteen dat *“verzoeksters gezondheidstoestand zulke opvolging vereist”. “De patiënte vertoont de volgende pervasieve symptomen: slaapstoornissen (...); traumatische herbelevingen (...); hypervigilantie en aanhoudend gevoel van gevaar; depressieve gedachten, gevoel van ontmoediging over haar situatie en toekomst; terugtrekking, isolement, des te meer vanwege haar angst om veroordeeld te worden door haar omgeving en de gevolgen voor haarzelf (met name afwijzing) als mensen in haar omgeving te weten zouden komen dat ze verkracht is; relatieproblemen (...); gevoelens van schaamte en schuld (...); zeer negatief zelfbeeld sinds de verkrachting.”* Verzoekster *“gaf aan het erg moeilijk te vinden om zich een toekomst in Griekenland voor te stellen en uitte haar wens om in België te blijven om haar leven opnieuw op te bouwen en geleidelijk aan een gevoel van veiligheid terug te krijgen. (...) Gezien haar fragiele gemoedstoestand lijkt het passend dat zij haar therapeutische werk voortzet.”* (vrije vertaling)

In deze aanvullende nota wordt verder gesteld:

“Gezien haar grote psychische nood is het onmiskenbaar dat zij deze psychologische opvolging, die haar helpt haar leven weer op te bouwen, moet (kunnen) voortzetten in België.

Zou een dergelijke psychologische opvolging in Griekenland beschikbaar en toegankelijk zijn, zou de betrokkene toch niet van deze opvolging kunnen "genieten". Een terugkeer naar Griekenland zal haar situatie verslechteren gezien haar psychische situatie, supra.

Verzoekster kan hier haar leven (her)opbouwen. Een terugkeer naar Griekenland zal een trauma voor verzoekster zijn/betekenen.

Bij terugkeer naar Griekenland vreest verzoekster op straat te zullen moeten leven, zonder woning, zonder job, en zonder hulp. Ze vreest geen toegang te krijgen tot een psychologische opvolging. Ze vreest ook andere Eritreeërs vrij te ontmoeten, omdat ze vreest dat ze geïnformeerd zullen worden van haar verkrachting (stuk 1). Mevrouw vreest dat deze problemen zullen verergeren bij terugkeer naar Griekenland.”

Ter terechtzitting licht verzoekster toe dat ze niet terug kan naar Griekenland omdat haar leven sinds haar verblijf aldaar donker is geworden, dat zij er zelfs niet wil aan denken en liever in België zou sterven dan te moeten terugkeren naar Griekenland, dat zij voortdurend gestresseerd en angstig en vergeetachtig is, maar niettemin wil blijven leven en hier hard wil werken om goed te kunnen zorgen voor haar zoon die zich in Oeganda bij een vriendin bevindt. Verzoekster verblijft in België in een huis waarin alleen vrouwen wonen.

Gelet op wat voorafgaat, in het bijzonder haar doorleefde verklaringen ter terechtzitting, brengt verzoekster wat betreft haar persoonlijke situatie voldoende specifieke elementen aan die een bijzondere kwetsbaarheid in haren hoofde aantonen.

Dat zij ondanks de gebeurtenissen in Griekenland er in slaagt om nog steeds in een bepaalde mate zelfstandig te functioneren en zelfredzaam te zijn, doet geen afbreuk aan de ernst van de groepsverkrachting waarvan zij slachtoffer was en kan de geattesteerde psychische problemen als gevolg daarvan niet relativiseren, te meer deze psychische problemen wel degelijk een impact hebben op haar functioneren en dagelijks leven zoals gedegen wordt beschreven in de verschillende psychologische attesten die tevens aangeven dat verzoekster regelmatige psychologische begeleiding behoeft.

Haar capaciteit om alsnog in enige mate zelfredzaam te zijn, maakt haar niet minder kwetsbaar.

Bovendien moet deze bijzondere kwetsbaarheid samen worden gezien en beoordeeld in het licht van de zeer precaire situatie van statushouders die niet meer over een geldige verblijfsvergunning beschikken en terugkeren naar Griekenland, zoals kan worden gelezen in de objectieve landeninformatie. Bij deze wordt tevens aangestipt dat de beschikbare landeninformatie wijst op talrijke tekortkomingen in de therapeutische ondersteuning van statushouders met psychische problemen.

5.6. Gelet op het geheel van de voorliggende elementen – met name (i) de actuele en nieuwe landeninformatie waaruit onder meer blijkt dat de situatie voor statushouders in en bij terugkeer naar Griekenland is verslechterd en erg precair kan zijn, waardoor zij kunnen terechtkomen in moeilijke en schrijnende levensomstandigheden met belemmeringen inzake de toegang tot onder andere socio-economische en medische hulp, (ii) het gegeven dat verzoeksters Griekse verblijfsvergunning is vervallen, (iii) de administratieve obstakels waarmee verzoekster kan worden geconfronteerd, zoals de lange wachttijden bij het vernieuwen van Griekse verblijfsdocumenten en het gebrek aan toegang tot gezondheidszorg, de arbeidsmarkt en sociale bijstand zonder een geldig verblijfsdocument, (iv) het gegeven dat in deze stand van zaken niet op afdoende wijze kan blijken dat verzoekster, die Griekenland sinds oktober 2021 heeft verlaten, als alleenstaande vrouw actueel beschikt over middelen, een netwerk of andere ondersteuning die haar in staat kunnen stellen om, in geval van terugkeer naar Griekenland, de mogelijk lange periode voor de verlenging van haar verblijfsvergunning te overbruggen; (v) het gegeven dat verzoekster blijf geeft van een bijzondere kwetsbaarheid, met name als slachtoffer van een groepsverkrachting met psychische problemen die psychologische opvolging behoeven, en (vi) de talrijke tekortkomingen in de therapeutische ondersteuning van statushouders met psychische problemen –, is een verder en gedegen onderzoek van verzoeksters situatie als begunstigde van internationale bescherming bij terugkeer naar Griekenland aangewezen.

Daarbij moet worden nagegaan of verzoekster, als alleenstaande vrouw, gelet op haar bijzondere kwetsbaarheid, psychische problemen en haar vervallen Griekse verblijfsvergunning, in staat zal zijn om bij terugkeer naar en in Griekenland te voorzien in haar meest elementaire behoeften alsook een beroep zal kunnen doen op noodzakelijke psychologische behandeling om zo te vermijden dat zij een reëel risico loopt te worden onderworpen aan onmenselijke of vernederende behandelingen in de zin van artikel 4 van het Handvest, met name om terecht te komen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie die haar niet in staat stelt om te voorzien in haar meest elementaire behoeften en negatieve gevolgen zou hebben voor haar reeds preciaire mentale gezondheid of die haar in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid.

Tevens moet worden nagegaan of een terugkeer van verzoekster naar Griekenland, gelet op haar geattesteerde fragiele mentale gezondheidstoestand waarbij sprake is van zelfmoordgedachten, op zich niet reeds een reëel risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest kan inhouden (zie naar analogie HvJ 16 februari 2017, C.K. e.a. t. Slovenië, C-578/16).

Er kan in deze stand van zaken bijgevolg niet worden uitgesloten dat verzoekster bij terugkeer naar Griekenland, gelet op haar bijzondere kwetsbaarheid, buiten haar wil en persoonlijke keuzes om, kan terechtkomen in een toestand van achterstelling met negatieve gevolgen voor haar reeds preciaire psychische gezondheid en/of die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid in het licht van artikel 4 van het Handvest.

De specifieke situatie van verzoekster in geval van terugkeer naar Griekenland dient bijgevolg nader en naar behoren te worden geanalyseerd.

6. De Raad wijzigt, gelet op hetgeen voorafgaat, zijn standpunt van de beschikking van 11 juli 2023.

Gelet op wat voorafgaat, met inachtneming van de grenzen van een ondervraging ter terechtzitting en gelet op het ontbreken van verdere onderzoeksbevoegdheid, ontbreekt het de Raad aldus aan essentiële elementen om te komen tot de in artikel 39/2, § 1, tweede lid, 1°, van de Vreemdelingenwet bedoelde bevestiging of hervorming zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen te moeten bevelen.

Bijgevolg moet de bestreden beslissing worden vernietigd overeenkomstig artikel 39/2, § 1, tweede lid, 2° van de Vreemdelingenwet. Voorgaande vaststellingen volstaan om de overige in het verzoekschrift aangevoerde middelen en grieven niet verder te onderzoeken.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Artikel 1

De beslissing genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen op 11 augustus 2022 wordt vernietigd.

Artikel 2

De zaak wordt teruggezonden naar de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op vijftien februari tweeduizend vierentwintig door:

M. MAES, kamervoorzitter

T. LEYSEN, griffier

De griffier, De voorzitter,

T. LEYSEN

M. MAES